

Explikácia v sociológii

Híbkový rešerš

Becker, H. S. (1960): Notes on the Concept of Commitment. In: American Journal of Sociology, Vol. 66, No. 1 (Jul., 1960), pp. 32-40

Obsah:

Abstrakt

Podľa abstraktu je cieľom preskúmanie často používaného konceptu záväzku (commitment).

The concept of commitment is widely used but has received little formal analysis. p 32

K vyjasneniu má prispieť analýza hodnotových systémov umožňujúcich situácie generujúce záväzky (side bets). Podľa abstraktu by sme mali vyjasnenie konceptu záväzku dosiahnuť štúdiom jeho generovania.

Úvod

Článok začína konštatovaním o rozšírenom používaní konceptu záväzku v sociológii. Nasleduje konštatovanie, podľa ktorého nie je tento koncept formálne analyzovaný či začlenený do teórií. Konštatuje sa používanie konceptu ako primitívneho, či vágneho a mnohovýznamového. V úvode teda autor konštatuje nevhodné teoretické vlastnosti široko používaného konceptu.

This suggests what is in fact the case: there has been little formal analysis of the concept of commitment and little attempt to integrate it explicitly with current sociological theory. Instead, it has been treated as a primitive concept, p 32

Autor následne špecifikuje svoj postup: bude skúmať situácie používania konceptu; mechanizmu, na ktorý koncept „implicitne“ referuje a navrhne jednoduchú teóriu tohto mechanizmu. Autor teda zrejme plánuje vyjasniť koncept pomocou skúmania jeho referentov. To nemusí byť najšťastnejší postup, pretože objekt môže byť referentov mnohých konceptov.

Autor následne priamo konštatuje svoj zámer vybrať a skúmať iba jeden z možných významov konceptu.

I have instead chosen one of the several images evoked by "commitment" and tried to make its meaning clearer. p 32

Autor teda špecifikuje skúmaný koncept, špecifikuje jeho relevantnosť (referentom je sociálny mechanizmus) a zameriava sa na vyjasnenie daného referenta ako jedného z významov konceptu.

Telo

Autor bližšie na „typických“ príkladoch uvádza použitie konceptu, pričom zmieňuje aj svoju prácu. Koncept sa používa na explanáciu (ako voľná premenná) tzv. konzistentného správania. Následne

ponúka charakteristiky daného správania, teda charakterizuje niečo, na čoho explanáciu sa používa aj koncept záväzku. Tu je zrejme problematické hovoriť, že autor skúma referenta konceptu záväzku. Skúma skôr explanandum, pričom koncept záväzku má byť súčasťou explanansu. Autor ďalej pokračuje v tejto línii pričom skúma rôzne ponúknuté kritizované alternatívne explanácie konzistentného správania (teda explananda v našej situácii). Následne vyzdvihuje koncept záväzku ako použiteľný vo vhodnom explananse. Avšak kritizuje nejasnosť tohto konceptu. Koncept nie je teória. Autor požaduje teóriu, v ktorej by bol skúmaný koncept jasne zachytený, pričom špecifikuje konkrétne podoby takto požadovaného zachytenia.

The concept hints at a theory which would do this, but it only hints; it does not deliver the theory full blown. Such a theory would contain a definition of the nature of acts or states of commitment. It would specify the conditions under which commitments come into being. It would indicate the consequences for behavior of acts or states of commitment. p 35

Autor teda predkladá explanandum (konzistentné správanie), formuluje použitie konceptu (commitment) v explananse. Formuluje požiadavky na vlastnosti konceptu pre potreby adekvátneho plnenia explanačnej funkcie explanansu, ktorý daný skúmaný koncept obsahuje. Následne deklaruje snahu v článku prispieť k naplneniu týchto požiadaviek.

Autor postupuje nasledovne. Skúma stav referenta so záväzkom a akt prijatia záväzku. Skúma teda ako sa niekto stane referentom konceptu (zjavne nejde o abstraktný objekt, ale koncept *byť zaviazaný*) a aké vlastnosti má referent konceptu. Autor pri skúmaní formuluje ďalšie požiadavky na koncept (nesmie byť charakterizovaný podľa toho, na čoho explikácií sa podieľa (tautological sin)).

To avoid this tautological sin, we must specify the characteristics of "being committed" independent of the behavior commitment will serve to explain. p 35

Autor si pomáha hypotetickou situáciou (side bet). Z písania nie je úplne zrejмый typ konceptu, raz hovorí o ľuďoch so záväzkom, inokedy hovorí o mechanizme, na ktorý tento koncept odkazuje. Hoci teda autor chce explikovať, sám nie je úplne jasný. Na základe situácie autor popisuje získanie záväzku. Autor ďalej pomocou analýzy daného príkladu formuluje ďalšie vlastnosti zaviazanosti (major elements of commitment). Tieto charakteristiky následne zhŕňa. Ide o charakteristiky referentov konceptu zaviazanosti *v prípade ak chceme tento koncept použiť ako súčasť explanansu konzistentného správania*. Tu je zjavné, že autor podmieňuje relevantné vlastnosti vyjasnenia konceptu jeho teoretickým použitím.

Thus, whenever we propose commitment as an explanation of consistency in behavior, we must have independent observations of the major components in such a proposition: (1) prior actions of the person staking some originally extraneous interest on his following a consistent line of activity; (2) a recognition by him of the involvement of this originally extraneous interest in his present activity; and (3) the resulting consistent line of activity. P 36

Autor zatiaľ nepodáva novú významovú charakterizáciu, skôr formuluje nevyhnutné podmienky použitia konceptu.

Autor v ďalšej časti článku tvrdí generáciu side betu (generátor stavu referenta skúmaného konceptu) vďaka účasťou agenta v spoločenských organizáciách. Zároveň skúma systém hodnôt umožňujúci takéto side bety.

Autor zakončuje článok reflexiou, ako ním „vyjasnený“ koncept záväzku obstojí *ako súčasť explanansu* konzistentného správania pri kritikách, ktoré popisoval pre alternatívne explanansy.

Autor pri tejto rekapitulácii nakoniec ponúka niečo ako významovú charakterizáciu skúmaného konceptu :

It seems convenient to retain "commitment" to refer to the specific mechanism of constraint of behavior through previously placed side bets... p 40

, pričom hodnotí silné aj slabé stránky.

Záver

Autor formuluje požiadavky na to aby skúmaný koncept mohol plniť určitú teoretickú úlohu (byť súčasťou explanansu). Autor kritizuje aktuálny stav konceptu – koncept je vágny, intuitívny či primitívny, ambiguitný. Autor kritizuje niektoré možné charakterizácie (tautological sin) a formuluje nevyhnutné podmienky použitia konceptu *pri plnení špecifikovanej teoretickej úlohy*. Autor nakoniec ponúka krátku charakterizáciu.

Postup autora má veľa základných znakov explikácie. Problémom je možno chýbajúca nevhodná charakterizácia skúmaného konceptu na začiatku skúmania, ktorá by bola skúmaním nahradená. Tento problém však nemusí byť závažný, pretože primitívnosť či ambiguitnosť termínu sú iniciálnymi podmienkami potreby explikácie daného pojmu. Problematická je sémantická ľahkosť s akou autor charakterizuje možné referenty konceptu.
